

tus permisso non ædificandas attinet, nil esse cur Pontifex conqueratur: ne privatos quidem homines aliquid in domo sua vel agro moliri, insciis se ac renuentibus pati; sæpe basilicas ac templa in munitis oppidis publicæ securitatis detrimento erecta; hisce incommodis obviam ire munus Principis esse: in urbe non modo verum in toto imperio Veneto immani fere sumptu excitas, ac magnificentissimo ornatu excultas ædes sacras conspici, ut aliis substruendis locus fere non sit; religiones novosque hominum cœtus, vel inconsulto vel abnuente Principe, ex quibus crebro ingentia mala acciderint, civitatibus excipi æquum non esse; recentibus inductis, vetera sanctitate probata loca obsolescere; proventus piorumque largitiones veteribus novisque sustentandis arctas esse: de bonis vero non alienandis plurima a majorum prudentia, ad subiectos sublevandos, ad Rempublicam terrarumque gravissimis exhaustam sumptibus tuendam, sancita exstare, ne brevissimo temporis intervallo cuncta in ecclesiasticos laberentur, qui immensis prope divitiis aucti, præcipuam atque optimam agrorum partem possideant; nonnullas hisce legibus Reipublicæ civitates uti, apud omnes nationes servari: ceterum eam in Senatu pietatem vigere, ut si quid petatum ab eo fuerit, ultro se liberaliter concessurum polliceatur: his atque aliis ab oratore uberius explicandis sperare, ut fronte serena in Rempublicam, a majorum suorum pietate minime degenerem, Pontifex oculos flectat, qui sæpius pro Apostolicæ sedis dignitate hostibus pectora objecerint, vitam cum sanguine intrepide profuderint, idem præsentibus quoque, si se occasio dederit, non dispari ausu, non minore magnanimitate facturos.

His attente perlectis, Paulus, neque rationibus neque officio permotus, vehementius excanduit. Non verbis, at rebus fatis sibi fieri, flagitare; quod pontificium munus ac dignitas postulet, facturum minari; in Deum Optimum Maximum cujus causa ageretur, curam omnem atque sollicitudinem rejecturum. Aestuante Pontificem sedare ac delinire Nanius adortus, ne acerbe admodum cum obsequentissima Republica agere velit, enixe rogat: quanti vel publicæ quietis vel Italiæ libertatis intersit, ut indissolubili

nexu